Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на образованието и науката	**Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за геопространствени изследвания и технологии в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“**
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката	**Телефон и ел. поща:** Тел.: 02 9217 616 e-mail: rosi.koleva@mon.bg

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: Ограничена възможност за развитие на интердисциплинарните изследвания и консолидиране на интердисциплинарния потенциал, намалена научната конкурентоспособност и ограничена международната видимост при участие в мащабни международни консорциуми, вкл. ограничения при привличането на външно финансиране.

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е първото българско висше училище. Неговата история е въплъщение и продължение на многовековната културна и просветна традиция на българския народ. СУ е един от авторитетните научни центрове на Балканите. Днес той е най-големият и престижен учебен и научноизследователски център в страната и обхваща 16 факултета със 119 специалности.

Софийският университет „Св. Климент Охридски” е основният национален висш образователен, научноизследователски, културен и информационен център с високо международно признание. Университетът е образец на научноизследователска и преподавателска работа с широко културно и обществено значение, като допринася решително за българското участие в световното развитие на науката и образованието. СУ играе активна роля в проектирането и провеждането на политики с национално, регионално и международно значение.

Софийският университет „Св. Климент Охридски” е безспорен лидер в страната по отношение на образованието в областта на географските информационни системи и геопространствените технологии, но също и по отношение на научноизследователската дейност. През 2002 г. Университетът реализира първата в страната магистърска програма в тази област в рамките на Геолого-географски факултет чрез основаната

през същата година катедра „Картография и ГИС“. През 2021 г. е създадена бакалавърската специалност „Геопространствени системи и технологии“, което става основание да се промени и името на катедрата. Специалността се радва на огромен интерес както от страна на студентите, така и от страна на геоинформационния бизнес в страната, който ангажира голяма част от студентите още преди те да са се дипломирали. Днес в осемте бакалавърски специалности на Геолого-географски факултет се обучават приблизително 900 български и чуждестранни студенти, в редовна и задочна форма. Учебните занятия се провеждат от екип от над 80 висококвалифицирани професори, доценти и асистенти, които в учебноизследователската работа се подпомагат от над 30 специалисти. От 2024 г. на мястото на успешно функциониращата повече от 20 години магистърска програма „ГИС и картография“ е създадена новата, много по-модерна магистърска програма – „Приложна геоинформатика“. Паралелно с това през 2020 г. с решение на Академичния съвет е създаден Националният университетски център за геопространствени изследвания и технологии (НУЦГИТ), който бързо се утвърждава като един от основните изследователски центрове в страната.

Националният университетски център за геопространствени изследвания и технологии в кратък срок се утвърждава като водещо изследователско звено в страната, особено в приложението на геоинформационните технологии при анализ на природни и климатични заплахи и рискове.

За краткия период на своето съществуване (от 2020 до днес), НУЦГИТ е привлякъл над 600 000 евро. Сред основните проекти са BG16M10P002-3.021-0006-C01 „Подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания 4070 и 5130 по параметър „Бъдещи перспективи“, финансиран по ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“ за 225 000 евро, проект 10109694 Re-Value-HORIZON-MISS-2021-CIT-02 за 165 000 евро, 5 договора със Столична община за 100 000 евро. и др. Центърът работи активно с Министерство на околната среда и водите, Министерство на Туризма, Басейнови дирекции, Столична община, Община Бургас и др.

Въпреки доказания академичен и експертен капацитет, настоящата организационна форма на НУЦГИТ създава съществени административни ограничения. По-конкретно, центърът:

- не разполага със самостоятелен бюджет и административна автономност;
- не позволява дългосрочно кадрово планиране и разширяване на академичния състав;
- ограничава институционалната видимост при участие в мащабни международни консорциуми;
- създава административни затруднения при управление на комплексни интердисциплинарни проекти.

В резултат на това значителна част от потенциала за координация и разширяване на геопространствените изследвания остава частично реализирана.

В съответствие с тенденциите в развитието и все по-широкото приложение на геопространствените и геоинформационните технологии и отчитайки нуждата от по-сериозно навлизане в тази стратегическа технологична и академична ниша, Софийският университет „Св. Климент Охридски“ дефинира в своята

политическа рамка за развитие през периода 2023 – 2027 г. създаването на Институт за геопространствени изследвания и технологии. Чрез разкриването на такова академично звено ще се създадат условия за иновативни разработки и научни изследвания в областта на геопространствените технологии, в това число Географските информационни системи (ГИС), Глобални навигационни сателитни системи (ГНСС), дистанционни изследвания на Земята и др., които са в авангарда на съвременната наука и технологично развитие. Създаването на този институт представлява стратегическа инвестиция в развитието на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и е в съответствие със съвременните изисквания както в България, така и в Европа, където науката и иновациите са основата за формиране на конкурентно предимство, на икономика, базирана на данни, информация и знания.

Геопространствените изследвания и технологии заемат водещо място както в научното развитие, така и в съвременната технологична трансформация, тъй като представляват ключов компонент на дигиталната информационна инфраструктура и основа на дигиталната икономика и управлението на териториалните системи. В съвременния свят значителна част от публичните, икономическите и екологичните данни съдържат пространствена компонента. В този контекст геопространствената референтност не е допълнителен атрибут, а структурен елемент на информацията, свързана с инфраструктура, транспорт, енергийни мрежи, демография, околна среда, управление на риска и национална сигурност. Без геопространствени данни и анализ не могат да бъдат реализирани концепции като интелигентни градове, автономни транспортни системи, прецизно земеделие, дигитални двойници на територии и системи за ранно предупреждение при природни бедствия.

В научно-технологично отношение геопространствената наука се намира в точката на пресичане на едни от най-бързо развиващите се направления – изкуствен интелект, машинно обучение, дистанционно наблюдение на Земята, безпилотни летателни системи, облачни инфраструктури и анализ на големи масиви от геоданни. Европейските програми Copernicus, Horizon Europe и Digital Europe инвестират значителен ресурс в интеграцията на пространствени данни с алгоритми за прогнозиране и симулация. Това ясно показва, че геопространствените технологии не представляват периферна научна област, а стратегическа технологична платформа, която следва да бъде адекватно развивана и институционално укрепвана.

Следва да се подчертае, че геопространствените изследвания и технологии представляват хоризонтална научна и технологична област, която интегрира география и картография, геодезия, информатика и изкуствен интелект, хидрология и климатология, управление на риска, пространствено и регионално планиране, екологични науки и други направления. В рамките на настоящата структура липсва организационен механизъм за устойчиво обединяване на тези направления в единна изследователска платформа с ясно дефинирани стратегически приоритети.

Допълнително, при участие в мащабни международни програми като Horizon Europe, програмите на Европейската космическа агенция (ESA), Copernicus и Digital Europe се изисква ясно дефинирана научна институция със стабилен статут, доказуем управленски капацитет и дългосрочна стратегия. Настоящият

статут на НУЦГИТ не осигурява институционална тежест, съпоставима с изследователски институт, което намалява конкурентоспособността при координиране на мащабни международни проекти.

В заключение, създаването на Институт за геопространствени изследвания и технологии не представлява формална административна промяна, а структурна необходимост, обусловена от нарастващата сложност на изследванията, необходимостта от интердисциплинарна интеграция, нуждата от институционална тежест при международно позициониране и стратегическата значимост на геопространствените технологии за държавата. Предлаганата трансформация ще позволи преодоляване на съществуващите ограничения и ще осигури устойчиво развитие на научния и образователния капацитет в тази ключова област.

В отговор на тази необходимост в Министерството на образованието и науката постъпи предложение от ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за откриване на основно звено в структурата на висшето училище - Институт за геопространствени изследвания и технологии, в съответствие с разпоредбите на чл. 25, ал. 2 и чл. 26б, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО). Приложен е препис-извлечение от решение на Академичния съвет (АС) на висшето училище, протокол № 2 от 17.12.2025 г., както и посочените по-горе мотиви за откриване на института в структурата на СУ.

С промените в Закона за висшето образование от 2004 г. институтите са определени като основни звена на висшите училища. Съгласно разпоредбата на чл. 26б от ЗВО институтът обединява академичен състав за извършване на дългосрочна научноизследователска дейност. Структурата му, конституирането и функциите на неговите органи за управление се определят от Академичния съвет на висшето училище.

Откриването на институт като звено в структурата на висше училище става с акт на Министерския съвет (МС) по предложение на министъра на образованието и науката (чл. 9, ал. 3, т. 3а от ЗВО). За това не е необходима положителна оценка на съответен проект от Националната агенция за оценяване и акредитация. Достатъчно е предложение на ректора, подкрепено с решение на академичния съвет, в чиито правомощия е да предлага откриването, преобразуването и закриването на основни звена и филиали в структурата на висшето училище (чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗВО).

Правна рамка по отношение на идентифицирания проблем:

- **чл. 25, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО)** - Висшето училище включва в структурата си основни звена, обслужващи звена и филиали;
- **чл. 26б, ал. 1 от ЗВО** - Институтът е основно звено на висшето училище, което обединява академичен състав за извършване на дългосрочна научноизследователска дейност;
- **чл. 9, ал. 3, т. 3, б. а от ЗВО** - Въз основа на искане на съответното висше училище и/или по предложение на министъра на образованието и науката Министерският съвет открива, преобразува и закрива извън случаите по ал. 2, т. 1 факултети, институти, филиали, колежи, както и териториално изнесени звена и поделения в чужбина;

- **чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от ЗВО** - Държавен орган за осъществяване на националната политика във висшето образование е министърът на образованието и науката. Министърът на образованието и науката прави предложение пред МС по чл. 9, ал. 3, т. 1-11 от ЗВО;
- **чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗВО** - Академичният съвет е орган за ръководство на учебната и научната дейност на висшето училище, който прави предложения в случаите по чл. 9, ал. 3, т. 3 от ЗВО.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описания по-горе проблем не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Съгласно действащата нормативна рамка структурни промени във висшите училища в Република България се извършват с акт на МС или НС. На основание чл. 9, ал. 3, т. 3а от ЗВО за разрешаването на описания проблем следва да се приеме акт от Министерския съвет.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Приемането на акта на МС за създаване на Институт за геопространствени изследвания и технологии в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ще надгради съществуващия капацитет чрез изпълнение на функции, които не могат да бъдат реализирани в рамките на действащата структура. Сред тях са:

- формиране на единен национален експертен център в областта на геопространствените изследвания и технологии, подкрепящ държавните политики в управление на риска и кризи, мониторинг на околната среда, адаптация към климатичните промени, пространствено планиране и национална сигурност;
- интеграция на дистанционно наблюдение на Земята, ГИС и GeoAI в единна организационна и технологична рамка, създаваща условия за разработване на цифрови двойници и пространствени модели за подпомагане на вземането на решения;
- развитие на център за технологичен трансфер чрез партньорства с индустрията, комерсиализация на научни резултати и целево обучение на държавната администрация;

• повишаване на научната конкурентоспособност на университета, консолидиране на интердисциплинарния потенциал и увеличаване на международната видимост.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Пряко заинтересовани страни:

- Кандидат-студентите в СУ, част от които ще бъдат адресати на образователния и научноизследователския процес във висшето училище във всички направления на геопространствените технологии и съвременната геоинформационна наука;
- Софийският университет „Св. Климент Охридски“ в качеството му на държавно висше училище, към което се предлага създаването на института;
- Преподаватели в СУ;
- Административният персонал на Университета - в новия институт се предвижда включването на 7-10 членен академичен състав на основен трудов договор, който в последствие с развитието на дейността и привличането на финансиране ще нараства постепенно до 20-25 членен до 5 години след неговото учредяване. Освен това ще бъдат привличани и допълнителни изследователи;
- Министерство на образованието и науката като институция, провеждаща държавната политика в областта на образованието.
- Държавни институции и общини, върху които резултатите от работата на института ще окажат положително въздействие, вкл. вече изградените партньорства с:
  - Министерство на околната среда и водите - в областта заплахата и риска от наводнения, риска от горски пожари, опазване на околната среда, повишаване на капацитета на отделните звена в системата на министерството в областта на геоинформационните технологии и тяхното приложение;
  - Министерство на туризма;
  - Басейнова дирекция „Черноморски район“;
  - Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“;
  - Столична община;
  - Община Бургас;
  - Община Варна;
  - Община Поморие.
- Предвижда се разширяване на броя на партньорските институции:
  - Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
  - Министерство на електронното управление;

- МВР и други, в чиято дейност се използват възможностите на съвременните геоинформационни технологии.

Косвено заинтересовани страни:

- Държавни институции, неправителствени организации и частни компании могат да бъдат ползватели на геопространствените изследвания и технологии в различни области като градско планиране, управление на природни ресурси, опазване на околната среда, транспорт и логистика, земеделие и много други;
- Широката общественост – всички граждани в Република България, които като постоянни потребители на резултатите от научните изследвания са заинтересовани от тяхното наличие и качество.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

По проблем „Липса на обособено научно звено в СУ, което целево да осъществява научни и практикоприложни изследователски дейности в областта на геопространствени изследвания и технологии

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 „Без действие“ е свързан с непредприемането на действия, което означава, че няма да бъде открит Институт за геопространствени изследвания и технологии в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Така ще се пропусне възможност за осъществяване на научни и практикоприложни изследователски дейности в областта на геопространствени изследвания и технологии.

Освен това, в случай че не се предприемат действия, ще се игнорира становището на Академичния съвет на университета, който съгласно компетентността си е взел решение за внасяне на предложение за откриване на основно звено в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Необходима стъпка в посока модернизация на научната инфраструктура, разширяване на международната конкурентоспособност и укрепване на ролята на СУ като национален лидер в научните изследвания и иновациите в областта на геоинформатиката и геопространствените технологии е създаването на Институт за геопространствени изследвания и технологии. Качествената подготовка на студентите/докторантите са от основно значение за работата в различни индустрии и държавни институции. В тази връзка решение, с което не се предприема действие при наличие на възможност за такова, може да има сериозни негативни последици за научната и образователната дейност на университета, както и за обществото като цяло.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на прилагане на този вариант на действие ще е налице негативно въздействие за Софийския университет „Св. Климент Охридски“, към който няма да се създаде Институт за геопространствени изследвания и технологии. Това би довело до изоставане спрямо националните и европейски тенденции, в които геопространствени изследвания и технологии се очертават като една от най-обещаващите иновации в световен мащаб.

Приложението на Вариант 1 би лишило СУ от научни и технологични възможности за участие във водещи научни изследвания и разработки в областта на геопространствените технологии. Това може да ограничи участието му в международни проекти и сътрудничества.

С прилагането на Вариант „Без действие“ ще се пропусне възможността за модернизиране и надграждане на академичните и научноизследователските дейности във висшето училище. Преподаватели и обучавани няма да могат да развиват и надграждат знанията и уменията си, респективно няма да са налице научни резултати.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 ще окаже косвено отрицателно въздействие върху малките и средните предприятия (МСП), доколкото те ще бъдат лишени от научни изследвания, иновации в областта на геопространствените технологии и др. в посочената област. Освен това ще бъдат пропуснати възможности за сътрудничество между Института и организациите в сектора.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за геопространствени изследвания и технологии в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Прилагането на Вариант 2 е свързано с приемането на акт от МС, чрез който ще се открие Институт за геопространствени изследвания и технологии в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Създаването на Института ще осигури възможност за интердисциплинарни научни изследвания в областта както на природните науки, така и в обществените и хуманитарните изследвания, защото всички те в голяма степен ползват георефериранни информационни ресурси и данни.

Институтът ще осъществява научни изследвания във всички основни направления на геопространствените технологии и съвременната геоинформационна наука, в това число ще предоставя данни, информация и знания, свързани с едни от най-големите предизвикателства пред обществото. Тези технологични решения в съчетание с геоинформационната наука са в основата на почти всички сфери на живота и бизнеса – от управление на природните ресурси и градското планиране до сигурността, енергетиката, транспорта и цифровата трансформация. В контекста на европейските и националните стратегически приоритети за зелена трансформация, устойчиво развитие и дигитализация необходимостта от специализирани академични структури с експертиза в областта на геопространствената информация е по-голяма от всякога. Този институт ще подобри и качеството на предлаганите образователни продукти от страна на Софийския университет, особено по отношение на обучението на докторанти и подготовката на млади учени с висока квалификация в областта на геоинформационната наука и геопространствените технологии съобразно най-добрите световни практики и в съответствие с европейските стандарти за висше образование. С постиженията и потенциала си се очаква Институтът да придобие ролята на водещ научноизследователски център в областта на геопространствените изследвания и технологии не само в страната, но и в региона, където няма такъв академичен център.

В икономически план секторът е сред най-бързо развиващите се в глобален мащаб. Приложенията му обхващат автономни транспортни системи, логистична оптимизация, телекомуникационни мрежи, енергийно планиране, управление на недвижими имоти, застрахователно моделиране и финтех анализи. Това създава висока добавена стойност и конкурентоспособност, основани на знание и иновации. Същевременно пазарът на геоинформационни продукти и технологии, включително в България, изпитва траен недостиг на квалифицирани специалисти, което допълнително аргументира необходимостта от задълбочаване както на научноизследователската дейност, така и на обучението и подготовката на кадри в тази област.

В Института се предвижда включването на следния академичен състав - 7-10 членен академичен състав на основен трудов договор, който в последствие с развитието на дейността и привличането на финансиране ще нараства постепенно до 20-25 членен до 5 години след неговото учредяване. Освен това ще бъдат привличани и допълнителни изследователи.

Понастоящем в работата на НУЦГИТ са били ангажирани 21 изследователи, сред които: проф. д-р Стелиян Димитров; проф. д-р Биляна Борисова; проф. д-р Нина Николова; проф. д-р Янко Герджиков; доц. д-р Калина Радева; доц. д-р Симеон Матев; доц. д-р Мария Баръмова; гл. ас. д-р инж. Стефан Петров; гл. ас. д-р Мартин Илиев; гл. ас. д-р Иво Ихтимански; гл. ас. д-р Лидия Семерджиева; гл. ас. д-р Леонид Тодоров; гл.ас. д-р Иван Иванов; гл. ас. д-р Николай Николов; гл. ас. д-р Звезделина Марчева; ас. Милена Точева; ас. Стоян Вълчев; докт. Кристиян Георгиев; докт. Антоанета Иванова; докт. Любомира Георгиева; докт. Сузана Хаджиева.

Институтът за геопространствени изследвания и технологии е разработил проект на Правилник за устройството и дейността му, в който се уреждат структурата, управлението, организацията и дейността на Института за геопространствени изследвания и технологии / ИГИТ/, вкл. цели и задачи.

Структурата на Институт за геопространствени изследвания и технологии“ ще включва органи на управление:

а) Управителен съвет (УС) – 5 души;

б) директор;

Научно-преподавателски състав, изследователи, специалисти и експерти, необходими за провеждане на дейностите по чл. 53 от ЗВО

Изследователски групи - изследователите в Института могат да бъдат обединени в отделни изследователски групи, които се създават по решение на Управителния съвет. Изследователските групи се ръководят от научни ръководители

Административни звена:

а) финансово – счетоводно обслужване;

б) научно – изследователска и проектна дейност

в) бизнес развитие и логистика;

Дейността на института ще се финансира от бюджета на висшето училище, от научноизследователска дейност, от участие в национални и международни проекти и програми, от изпълнението на експертно-консултантска дейност и реализацията на създадени от него научни резултати и др.

В приходната част на бюджета на Института ще се включват средства от:

1. целеви трансфери от държавния бюджет чрез бюджета на Университета;
2. национални, европейски и международни програми и проекти;
3. приходи от собствена дейност, включително, но не само научноизследователска дейност, експертно-консултантска дейност, стопанска дейност, свързана с реализацията на създадени от Института научноизследователски резултати и обекти на интелектуална собственост;
4. дарения, наследства, завещания и спонсорства.

Академичният съвет на СУ може да възложи на Института провеждането на обучение по специалности, съответстващи на неговия научноизследователски профил.

Освен това институтът, чрез своя капацитет ще участва активно в обезпечаването на образователният процес в бакалавърските специалности Геопространствени системи и технологии и Climate change and management, както и в магистърска програма „Приложна геоинформатика“ при Геолого-географски факултет. Институтът ще осигури капацитет за обучение в различни докторантски програми, съвместно с другите основни звена на университета, които са ангажирани в тях.

Допълнително институтът може да организира и предлага различни форми на обучения и сертификационни курсове в областта на географските информационни системи и свързаните с тях геопространствени технологии, включително за нуждите на държавната администрация и местните власти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 2** ще окаже положителни въздействия по отношение на всички заинтересовани страни, в следните аспекти:

Ще се създаде звено, което ще изпълнява горепосочените дейности, ще провежда висококачествени научни изследвания в областта на геопространствените технологии. Това включва разработване на нови методи и технологии за анализ и интерпретация на геопространствени данни, което може да доведе до значителни научни открития и иновации. Това ще въздейства положително върху всички заинтересовани страни, тъй като всички граждани са адресати на резултатите в този сектор.

Чрез създаването на Институт за геопространствени изследвания и технологии в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ ще се повиши нивото на образование и ще бъдат подготвени квалифицирани кадри за работа в различни индустрии и държавни институции.

Създаването на такъв институт ще привлече международни партньори и финансиране, което ще укрепи позициите на Софийския университет и ще позволи обмен на знания и опит, както и участие в съвместни проекти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на разглеждания вариант ще въздейства положително по отношение на МСП.

Със създаването на Института ще се разработят иновативни решения в множество различни области Приложенията му обхващат автономни транспортни системи, логистична оптимизация, телекомуникационни мрежи, енергийно планиране, управление на недвижими имоти, застрахователно моделиране и финтех анализи. Това създава висока добавена стойност и конкурентоспособност, основани на знание и иновации. Същевременно пазарът на геоинформационни продукти и технологии, включително в България, изпитва траен недостиг на квалифицирани специалисти, което допълнително аргументира необходимостта от задълбочаване както на научноизследователската дейност, така и на обучението и подготовката на кадри в тази област. За МСП ще е налице възможност да се консултират с подготвени от Института специалисти, които да обезпечат по ефективен начин секторните потребности, ще се открие възможност за сътрудничество между МСП и новосформираното звено.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ - В конкретния случай по посочения Проблем не са налице алтернативни възможности за нерегулаторни мерки. Този вариант е неприложим, тъй като решаването на проблема е възможно единствено чрез приемане на постановление на МС, който е компетентен орган да открива, преобразува и закрива факултети, филиали и колежи, както и териториално изнесени звена и поделения в чужбина на висшите училища.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

По Проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефекти вност	Цел: Създаване на обособено изследователско звено към СУ, което ще провежда висококачествени научни изследвания в областта на геопространствените технологии.	3	1
Ефикас ност	Цел: Създаване на обособено изследователско звено към СУ, което ще провежда висококачествени научни изследвания в областта на геопространствените технологии.	3	1
Съгласува ност	Цел: Създаване на обособено изследователско звено към СУ, което ще провежда висококачествени научни изследвания в областта на геопространствените технологии.	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант.

В хода на анализа се установи, че изборът на Вариант 2 и предприемането на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.

2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.

3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към развитие на геопространствени изследвания и технологии.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаването на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Предложението засяга МПС по начин, описан в съответните раздели.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2 по описания проблем.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Закон за висшето образование;
2. Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2021 - 2030 г.;
3. Официален сайт на СУ.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката

Дата:

Подпис:

26.2.2026 г.

X

Росица Колева
Директор на дирекция ВО
Signed by: Yana Dimitrova Yotova-Bakalova